

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

5. An censura sine trina monitione non solum sit illicita, sed inualida? Et in
textu huius Resolutionis multa discutiuntur pro firmanda doctrina
supradictae quæstionis. Ex p. 5. tr. 9. res. 19
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

men confessus, ab eo absolvi vellet, & Ecclesie satisfacere, perfectio excommunicari non poterit, cum tunc tunc absolvi deberet, si antea excommunicationem incurrisset, juxta *cap. quafronte de appeli. Con-* firmatur ex eo quod censura hac actualiter non a lege feratur, sed ad hominem, ideoque legis monitio praecedat saltem ordinariæ, & nisi aliud causae gravitas, seu necessitas requiratur. Ergo, &c.

8. Advertendum est tamen, quod etiam stando in prima opinione iudex talem reum non poterit excommunicare sine citatione, dando ei terminum ad allegandum pro se. Ita Soto *d. 22. quest. 2. art. 2. in 2. concl.* quod adeo verum est, ut etiam quando lex excommunicat ipso facto, non possit iudex declarare excommunicatum transgressorem sine citatione, ut docet Philip. Decius *cap. pervenit el. 1. de appellat. Navarr. cap. 27. num. 10. & lib. 5. co. 1. tit. de sent. excom. conf. 10. n. 4.* & alij multi, quos refert & sequitur Covarr. *n. cit. circa finem*, nisi delictum esset notorium, pro qua limitatione facit quod tradit ipse Covarr. *ibid. num. 6. vers. & hac quidem.* Eandem ponit Navarr. *conf. cit.* & adeo verum est requiri citationem ad declarandum transgressorem incurrere excommunicationem juris ipso facto impositam, ut si aliter fiat, declaratio sit nulla. Ita tenent multi Doctores quos refert & sequitur Covarr. *ibid. num. 5. & Navarr. conf. citato.* Et hac omnia docet Avila *ubi supra concl. 2.* cui adde Bonacinam in editione novissima loco citato.

RESOL. V.

An censura sine trina monitione non solum sit illicita, sed invalida?
Et in textu hujus Resolutionis multa discutuntur pro firmanda doctrina supra dicta questionis. Ex part. 5. tract. 9. Resol. 19.

§. 1. **R**espondeo negativè. Unde quamvis iudex peccet excommunicando in casibus non permixtis sine trina monitione, aut una pro trina, nihilominus censura ita lata valida est, dummodo, aliqua monitio etiam simplex praecesserit. Et ratio est, quia haec trina monitio non est inducta à jure, ut quid substantialis pertinet ad essentiam censuræ, sed solum ut quid accidentale pertinet ad solennitatem, ut facile colligitur ex *cap. sacro, de sent. excom.* ubi supponitur excommunicationem latam sine trina monitione posse esse justam, quamvis iudex eam ferens sit dignus poena, sed non posset esse justa, si esset nulla & invalida. Ergo: & nota quod in *cap. Romana, de sent. excom. in 6. censuræ* sine competenti monitione late dicuntur injustæ, non obstante quod in *cap. sacro, de sent. excom.* dicantur justæ, quia sunt iniquè datæ, & contra legem, quæ præcipit ferendas esse præmissa canonica monitione; cum quo tamen stat quod possint interdum non esse contra justitiam commutativam, vel distributivam, & ex hac parte possunt appellari justæ, ut vocantur in dicto *cap. sacro.*

2. Notandum est tamen hic primò, quod unaquæque harum trium monitionum aliquo dierum intervallo fieri debet, nisi periculum sit in mora, vel aliqua justa causa arbitrio iudicis pensanda. Secundo necessitate urgente posse licetè trinam monitionem, aut unam pro trina omitti, ut in casu, quo Clericus subito à iudice seculari ad ultimum supplicium deferretur, & jam non executio instaret, posset tunc & deberet talis iudex ab Episcopo excommunicari ipso facto sine prævia monitione trina, aut

Tom. V.

quæ tribus æquivalet propter tria temporis intervallo designata, quia si hæc expectanda forent, interim Clericus interficeretur, & irrideret Ecclesiastica potestas, quod intelligendum est, modò pars aliqua futuri temporis etiam designata, quæ saltem ad deliberandum sufficiat, iudici seculari concedatur. Tertio, dictæ monitiones debent fieri coram personis idoneis, ad testificandum si opus fuerit. Quarto debent fieri in propria persona ejus, qui est censura ligandus, licet hoc in aliquibus casibus non sit necessarium. Et de his omnibus supra dictis vide Fabrum *de cens. in 4. sent. dist. 25. qu. 1. disp. 4. cap. 1. num. 75.* Bonacinam *de cens. disp. 1. qu. 1. punct. 9. num. 6.* Cornejo *in 3. part. tr. 5. de cens. in genere, disput. 5. dub. 2. per totum Villabos in summ. tom. 1. tr. 16. dist. 7. per totam.* Hurtado *de cens. in comm. diff. 19. & 20.* Coninch *de Sacram. disput. 13. dub. 9. n. 79.* Avilam *de cens. part. 2. cap. 5. disp. 1. dub. 7. & seq.*

3. Notandum est tamen hic contra Sayrum *de cens. lib. 1. cap. 12. num. 23.* male citantem pro se, Covarr. & Hugolinum, sine monitionibus censuram ferri non posse, etiam si ante monitiones constet de contumacia rei, ut si publice asseveraverit cum juramento se monitionibus non paritum. Ita Suar. *de cens. disp. 3. sect. 10. num. 8.* & Cornejo *ubi supra.* Vbi etiam notat non posse subditum cedere juri monitionis canonice, ita ut non prævia trina monitione ligari possit per censuram.

RESOL. VI.

An declaratoria incursiois in censuras latas contra N. sit valida?
Et multa adducuntur pro defectu citationis in prædicto casu.

Et inferitur, quod ab incurfione censurarum excusat ignorantia moraliter vincibilis, & in aliquibus casibus ignorantia etiam crassa, & supina, dummodo non sit affectata.

Et docetur ignorantiam probari posse per juramentum; sed si jurare quis recusat, debet haberi pro excommunicato, &c.

Et asseritur Clericos, & Beneficiarios non amittere privilegium fori, etiam si se immisceant enormibus, & incedant in habitu laicali, nisi prius ter moneantur, & precedat Declaratoria iudicis Ecclesiastici.

Et multa alia pro firmanda doctrina prædictarum questionum adducuntur, & tota doctrina est valde notanda. Ex part. 10. tract. 12. & Misc. 2. Resol. 4.

§. 1. **S**upposita veritate facti in scripturis impressis exhibita, assero primò, Declaratoriam incur-
fionis alicujus censuræ à jure latæ sine prævia citatione esse nullam. Ita Cornejo *in 5. par. D. Thomæ, tom. 2. tr. de cens. in gen. disp. 5. dub. 2. quest. 6.* Avila *de cens. par. 2. cap. 5. disp. 1. dub. 5. concl. 2.* & alij Iurif-consulti, & Canonistæ, quos ad satietatem adducit Chartatius, in *decis. Crimin. 61. num. 22.* assero secundo, in declaratoriam excommunicationis illegitimam minime producere effectum; ne constitutur reum in mora, tanquam nullam ex capiti. *Gratum de offic. deleg. capit. Bone, de elect. Glossa in capit. in jus vocetur;* & inter illos Ludovicus Messia in *l. Regiam Toleti part. 10. fund. 1. numero 24.* Cabedo *par. 2. decis. 15. num. 13.* Carlevalius *de Iudiciis, disp. 2. quest. 7. sect. 3. num. 379.* Giurba, *conf. 48. num. 45.* Daniel de Nobilibus in *Select. contr. Sacri & civilis juris, disp. 1. num. 32.* Io Zangerus *tr. de excep. par. 2.*

A

cap. 3.